proLékaře.cz | 31.10.2026

Komentář k práci Mařák R et al. Sexuální dysfunkce a jejich výskyt u pacientů s epilepsií

doc. MUDr. Robert Kuba, Ph.D.
I. neurologická klinika
LF MU a FN u sv. Anny v Brně
Pekařská 53
656 91 Brno
e-mail: robert.kuba@fnusa.cz

Autoři se zabývají tématem, které je v posledních 15 letech v epileptologii velmi aktuální. Pacienti s epilepsií mimo vlastní epileptické záchvaty trpí celou řadou komorbidit. Nejvýznamnější skupinou jsou psychiatrické komorbidity (zejména deprese, úzkost a psychózy). Identifikace a následná terapie sexuálních dysfunkcí (SD) u pacientů s epilepsií tak patří k významné součásti komplexní péče o tyto pacienty.

K diagnostice možné existence SD u pacientů s epilepsií se dá použít několik typů dotazníků. V našich podmínkách používáme nejčastěji Mezinárodní dotazník pro hodnocení erektilní funkce (IIEF) pro muže a pro ženy Index sexuálních funkcí ženy (FSFI). FSFI i IIEF sexuální dysfunkce nejen kvantifikují, ale zejména dělí SD na různé subtypy. Např. IIEF I je zaměřen na erektilní dysfunkci, IIEF II na orgasmickou dysfunkci a IIEF III na poruchu „sexual desire" (sexuální touhy). Problémem výše uvedených dotazníků, které jsou u pacientů s epilepsií používány, je to, zda výsledek dotazníků a identifikace některého z typů SD je skutečně klinicky významný. Z našich posledních studií vyplývá, že tyto dotazníky ve skutečnosti potíže nadhodnocují. Řada pacientů, u kterých je zjištěna např. dle IIEF lehká SD některého typu, si při rozhovoru není tohoto problému vědoma. Dotazníky by tak v klinické praxi měly sloužit jako „skríning" pro další diagnostiku a následnou terapii SD u pacientů s epilepsií.

Práce autorů Mařák et al se zabývá výskytem SD u pacientů s epilepsií a srovnáním s kontrolní skupinou zdravých dobrovolníků. Z metodologického hlediska není jasné, proč byly použity Dotazníky sexuálního zdraví. Do konečné analýzy se tak dostala „preselektovaná" skupina pacientů a kontrolních osob, což mohlo ovlivnit výsledky. Z výsledků práce není zcela jasné, jakou SD mají autoři na mysli. FSFI i IIEF sexuální dysfunkce nejen kvantifikují, ale zejména dělí SD na různé subtypy. Autoři poukazují na velmi významný rozdíl mezi incidencí SD u žen s epilepsií (77,8 %) a u mužů (37,9 %). Světová literatura většinou udává častější výskyt SD u mužů s epilepsií. Poslední komentář se týká vyššího procenta výskytu SD u pacientů s kompenzovanou epilepsií ve srovnání s epilepsií částečně kompenzovanou nebo nekompenzovanou, kterou autoři zjistili. Literární data jsou v tomto ohledu velmi kontroverzní a existují práce, které vyšší výskyt SD u pacientů s epilepsií prokazují, a naopak existují práce, které je neprokazují.

Součástí publikace je tedy několik „překvapivých" výsledků, na nichž se mohla negativně podepsat metodika výzkumu.